

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas Atzinums par tematu "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar kuru nosaka Kopienas pamatprincipus pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai"

COM(2006) 373 galīgā redakcija — 2006/0132 (COD)

(2007/C 161/15)

Padome saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma 175. pantu 2006. gada 15. septembrī nolēma apspriesties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2007. gada 19. februārī. Ziņotājs — PEZZINI kgs.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 434. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 14. un 15. martā (14. martā sēdē), ar 147 balsīm par un 3 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi.

1.1 Komiteja piekrīt, ka ir svarīgi uzlabot pesticīdu lietošanas ilgtspēju, lai optimāli izmantotu to pozitīvo iedarbību un samazinātu to negatīvo ietekmi uz lauksaimniecību, vidi, patērētājiem, operatoriem un visu sabiedrību kopumā.

1.2 Komiteja principā atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu, jo tajā ir risināta Eiropas pilsoņu labklājībai, dzīves kvalitātes un ekosistēmas aizsardzībai un lauku attīstībai ļoti nozīmīga problēma, kā arī ar produkcijas pozitīvo attīstību saistītie jautājumi, lai tie paliktu konkurētspējīgi iekšējā un starptautiskajā tirgū arī no arvien labākas kvalitātes aspekta.

1.3 Komiteja uzskata, ka ir lietderīgi valstu līmenī izstrādāt rīcības plānus, lai noteiktu riska samazināšanas mērķus un lai uzsāktu īstu saskaņošanas politiku Eiropas līmenī.

1.3.1 Plānu saturam jāizpaužas atbilstošos pasākumos valsts, reģionālajā un vietējā mērogā, jo sevišķi ņemot vērā ilgtspējas trīs dimensijas, proti, ekonomisko ietekmi, sociālo ietekmi un ietekmi uz vidi.

1.4 Komiteja uzskata, ka apmācība un informācija ir divi galvenie elementi racionālai un ilgtspējīgai lauksaimnieciskās produkcijas aizsardzības sistēmu izmantošanai, lai izvairītos no iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi.

1.4.1 Apmācībai jābūt paplašinātai uz visām ieinteresētajām nozarēm, ieskaitot publiskas struktūras un iestādes, kā arī neprofesionālos lietotājus. Šajā sakarā ir acīm redzams, ka jāsauglabā valstu apmācības sistēmas, kuras pārvalda labi pārbaudītas struktūras.

1.5 Komiteja uzskata, ka izpratni veicinošām kampaņām jābūt objektīvām un neitrālām, tām ir jāizceļ gan ar ražošanu saistītie ieguvumi, gan riski un jo īpaši tām jābūt vērstām uz neprofesionāliem lietotājiem, proti, vietējām publiskām iestādēm un struktūrām.

1.6 Attiecībā uz piesardzības pasākumu ieviešanu īpaši paaugstināta riska jomās, kā arī attiecībā uz prasībām sakarā ar izsmidzināšanu no gaisa, Komiteja uzskata, ka būtu ieteicams dot priekšroku zināmai subsidiaritātes pakāpei.

1.7 Komiteja uzskata, ka ir svarīgi paredzēt atbilstošu vietu lauksaimniecības un augu aizsardzības pētniecībai, lai līdz minimumam samazinātu risku, kas pastāv vienmēr, kad tiek izmantotas ķīmiskas vielas un ķīmisko vielu maisījumi.

1.8 Turklāt Komiteja uzskata, ka pienācīga uzmanība jāpievērš sadarbībai gan ar starptautiskajām organizācijām, kā, piemēram, FAO (Pārtikas un lauksaimniecības organizācija), ESAO un PVO (WHO).

1.9 Komiteja uzskata, ka lauksaimniecības un pārtikas tirgu globalizācija prasa Kopienas rīcību Eiropas ražošanas un veselības standartu izplatīšanā pasaules mērogā, sevišķi ar to ieviešanu *Codex Alimentaris* palīdzību.

2. Pamatojumi.

2.1 Ar terminu "pesticīdi" apzīmē aktīvas vielas un produktus, kas paredzēti iedarbībai uz dzīvo organismu pamatprocesiem, tāpēc ar tiem var nonāvēt vai ierobežot kaitīgos organismus ⁽¹⁾ Tomēr Komisijas priekšlikumā ir atsaucē arī uz specifiskāku "augu aizsardzības līdzekļu" definīciju ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Starptautiskais pesticīdu izplatīšanas un izmantošanas kodekss (FAO, 2002. gada novembris) un 2002. gada FAO Padomes 123. sesijas rezolūcijas Nr.1/123 2. pants.

⁽²⁾ Skat. COM(2006) 388 galīgā redakcija, 2. punkts, 1.apakšpunkts.

2.2 Pesticīdi tiek uzskatīti par svarīgiem, lai aizsargātu kultūraugus no insektiem, grauzējiem un dabīgām patogēnām vielām, bet tie var arī uzkrāties vidē un radīt nopietnus draudus cilvēku un dzīvnieku veselībai, īpaši, ja tie piesārņo dzeramo ūdeni. Attiecībā uz cilvēku iespējamie riski saistās ar vēzi, ģenētiskām izmaiņām, kā arī pastāvīgiem kaitējumiem imūnsistēmai.

2.3 Risks cilvēka veselībai var rasties pesticīdu tiešas vai netiešas iedarbības, to nepareizas pielietošanas vai negadījumu rezultātā, jo īpaši to lietošanas laikā vai pēc lietošanas lauksaimniecībā, zaļo zonu apkopē vai citās darbībās.

2.4 Ar katru atsevišķu pesticīdu sastāvā esošo aktīvo vielu saistītie riski tiek novērtēti attiecīgo atļauju piešķiršanas procedūrās, taču ķīmisko vielu maisījumu iedarbības sekām nav pietiekama novērtējuma dalībvalstu līmenī. Tāpēc šobrīd būtu ļoti grūti novērtēt visu šobrīd lietoto vielu kopējo ietekmi uz cilvēka veselību ⁽³⁾.

2.5 Netieša iedarbība uz tiem, kas atrodas vai dzīvo pesticīdu pielietošanas zonā (smidzināšanas laikā notikušas aizsērēšanas veidā), vai uz patērētājiem (atlieku veidā lauksaimniecības produktos vai ūdenī) var būt vēl stiprāka uz īpaši neaizsargātām iedzīvotāju grupām. Konkrētāk, neseno veiktā pētījumā ⁽⁴⁾ tika apstiprināts, ka īpaši jutīgi ir cilvēka embriji, kuru neiroloģiskā attīstība tika nelabvēlīgi ietekmēta pēc tam, kad to mātes bija pakļautas pesticīdu iedarbībai.

2.6 Ir jāņem vērā risks, kuru izraisa vidē pārmērīgi lielas un neparedzētas ķīmisko vielu izplūdes ūdenī, gaisā un augsnē ar kaitīgu ietekmi uz augiem, savvaļas floru un faunu, vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību kopumā.

2.6.1 No otras puses, nevajag aizmirst, ka modernā sabiedrība balstās uz plašu mēslojumu, biocīdu, pārtikas piedevu, insekticīdu, pesticīdu un herbicīdu klāstu, kuriem ir daudzi pozitīvi aspekti, jo tie nodrošina augstāku kvalitātes un pārtikas drošības līmeni.

2.7 Izmantojot atbildīgi, minētās vielas palīdz nodrošināt to, ka labas kvalitātes izejvielas, pārtikas produkti un augļi un dārzeņi ir nopērkami par pietiekami zemām cenām, un tos var atļauties visi patērētāji. Aizsardzības līdzekļu izmantošana ražas aizsardzībā nodrošina augstu rentabilitāti, pazemina sēnīšu un baktēriju radīto dabīgo toksīnu līmeni, samazina ražas zaudējumus un nodrošina pietiekamu un ilgtspējīgu pārtikas piedāvājumu iekšējā un pasaules tirgū.

2.7.1 Turklāt visas fungicīdas, insekticīdas un herbicīdas vielas, pirms atļaut to laišanu tirgū vai izmantošanu, ir pakļautas stingram apstiprināšanas procesam.

⁽³⁾ Jāatzīmē, ka pasaules mērogā jau ir izstrādāta metodoloģija, kas ir jo sevišķi izplatīta Amerikas Savienotajās Valstīs. Skat. <http://www.epa.gov/ord/htm/innovations.htm>.

⁽⁴⁾ *Developmental neurotoxicity of industrial chemicals*, *Lancet* 2006; 368:2167-78.

2.8 Komiteja piekrīt, ka ir svarīgi uzlabot pesticīdu lietošanas ilgtspēju, lai optimāli izmantotu to pozitīvo iedarbību un samazinātu to negatīvo ietekmi uz vidi, patērētājiem un operatoriem. Šis mērķis palīdzētu uzlabot operatoru un lauksaimniecības uzņēmumu tēlu, kas piesardzīgi izmanto augu aizsardzības līdzekļus.

2.9 Komiteja uzskata, ka vairāk jāuzsver pozitīvie rezultāti, kādus lauksaimnieki gūst no racionālākas un pārdomātākas augu aizsardzības līdzekļu izmantošanas. Turklāt jau pirms daudziem gadiem tie paši lauksaimnieki apņēmas izstrādāt racionālākas metodes, tādas kā integrētā kultūraugu apsaimniekošana un integrētā augu aizsardzība, vēloties daudz konkrētāk pielietot integrēto lauksaimniecību, un šī tendence, pēc Komitejas domām, ir jāatbalsta.

2.10 Īsts nākotnes izaicinājums ir ne vien drošas un augstas kvalitātes produkcijas — gan tradicionālās, gan bioloģiskās — piegādāšana “uzmanīgākiem” patērētājiem, bet arī apmierināt tos, kas meklē produkciju par pieņemamu cenu ar tikpat likumīgām kvalitātes garantijām.

2.11 Jautājums par pesticīdu izmantošanas vides aspektu integrāciju atbilst Kopienas Sestā rīcības plānā vides jomā (2002–2012) noteiktajām prioritātēm, kurš paredz izstrādāt un ieviest septiņas tematiskās stratēģijas.

2.12 Pastāv izteikta mijiedarbība starp jau pieņemtajās tematiskajās stratēģijās ierosinātajiem ieteikumiem, īpaši attiecībā uz gruntsūdeņu un faunas un floras dabas resursu aizsardzību, augsnes aizsardzību, atkritumu apsaimniekošanu, kā arī atliekām un iepakojumiem, un izskatāmo pamatdirektīvas priekšlikumu.

2.12.1 Tematiskajā stratēģijā par pesticīdu ilgtspējīgu izmantošanu ir paredzēti jauni vides un veselības aizsardzības pasākumi. Starp tiem atrodas direktīvas priekšlikums par pamata radīšanu pesticīdu izmantošanas lielākai ilgtspējai, kas ir arī šā atzinuma temats.

2.12.2 Komisija ir izstrādājusi arī ietekmes novērtējumu dažādiem iespējamiem scenārijiem, kas izriet no paredzēto pasākumu piemērošanas attiecībā uz pesticīdu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī uz to izmaksām: “zaudējumi (produkcijas aizsardzības līdzekļu nozarei un lauksaimniekiem, operatoru apmācības finansīslajam atbalstam, kā arī pielietošanai izmantojamo iekārtu sertificēšanai un uzturēšanai) un priekšrocības (lauksaimniekiem, kas samazinājuši pesticīdu pielietošanu un apmācības, uzturēšanas un sertificēšanas uzņēmumiem) līdzsvarojas” ⁽⁵⁾.

⁽⁵⁾ Skat. SEC(2006) 914, 5. punkts, 2. apakšpunkts.

2.13 Kopējā neto ietekme, kas atbilst ārējo izmaksu samazinājumam, ir acīmredzami pozitīva: “Ņemot vērā Vācijā veikta daudzpusīga pētījuma rezultātus, var izdarīt secinājumu, ka pesticīdu lietošanas optimizācija, samazinot ar to saistītos nevēlamos blakus efektus, piemēram, kaitīgu ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, dotu ES kopējo ieguvumu, kas pārsniegtu 200 milj. euro gadā”.⁽⁶⁾

2.14 EESK 2003. gadā⁽⁷⁾ jau ir bijusi iespēja izteikties par labu Komisijas iniciatīvai izstrādāt tematisku stratēģiju attiecībā uz pesticīdu izmantošanu. Šajā sakarā Komiteja uzskata, ka ir lietderīgi šeit nepārprotami pieminēt gan kultūraugu aizsardzības aspektu, ko var panākt, izmantojot pesticīdus, gan citas metodes, t.i., bioloģiskos pesticīdus, augu ekstraktus, profilakses metodes, bioloģiskās metodes un atsevišķu augu izturību pret dažiem kaitēkļiem, kuru riskus un ieguvumus ir svarīgi izvērtēt, balstoties uz nopietniem zinātniskiem atzinumiem.

3. Komisijas priekšlikums.

3.1 Komisijas priekšlikuma mērķis ir pasargāt cilvēku un dzīvnieku veselību un vidi no bīstamas nepiemērotas un pārmērīgas pesticīdu izmantošanas lauksaimniecībā un ekosistēmā, samazinot riskus un negatīvās ietekmes, “atbilstīgi vajadzībai nodrošināt kultūraugiem nepieciešamo aizsardzības līmeni”.

3.2 Tas īpaši paredz:

- obligātu valsts rīcības plānu (VRP) ieviešanu, lai noteiktu kultūraugu veidus, darbības vai lielāka riska zonas, kurām pievērties vispirms, kā arī ieinteresēto dalībnieku iesaistīšanu VRP izstrādē, ieviešanā un īstenošanā,
- sistēmas izstrādi pesticīdu izplatītāju un profesionālo lietotāju apmācībai un izpratnes veicināšanai, kā arī plašākas sabiedrības informēšanu, organizējot izpratni veicinošas kampaņas un informācijas izplatīšanu,
- obligātas regulāras pesticīdu lietošanas iekārtu pārbaudes ar mērķi samazināt šo vielu negatīvo ietekmi uz cilvēka veselību un vidi to lietošanas laikā,
- izsmidzināšanas no gaisa aizliegumu (ar iespējamām atkāpēm), lai samazinātu negatīvās ietekmes riskus cilvēka veselībai un videi,
- dažus īpašus pasākumus ūdens vides aizsardzībai no pesticīdu izraisīta piesārņojuma,
- teritoriju noteikšanu, kurās pesticīdu lietošana ir samazināta vai arī tos pilnībā neizmanto (*Zero Pesticide Use*) saskaņā ar pasākumiem, kas tiek īstenoti citu tiesību aktu ietvaros,
- pesticīdu, to iepakojumu un atlieku pārvaldību un uzglabāšanu (*pesticides life-cycle*),
- īpašu Kopienas standartu izstrādāšanu integrētām kaitēkļu apkarošanas metodēm (*Integrated Pest Management — IPM*),

kas būs obligātas, sākot no 2014. gada, un nepieciešamo apstākļu radīšanu,

- saskaņotu indikatoru sistēmu, lai savāktu un obligāti izziņotu datus par pesticīdu laišanu tirgū un izmantošanu, kā arī par vispārējā riska mazināšanā gūto panākumu izvērtēšanu.

4. Piezīmes.

4.1 Komiteja atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu, jo tajā ir risināta Eiropas iedzīvotāju un patērētāju labklājībai, dzīves kvalitātes aizsardzībai, lauksaimniecībai un ekosistēmā ļoti nozīmīga problēma.

4.2 Pasaules mērogā pesticīdu pārdošanas vērtība gadā tiek lēsta ap 25 miljardiem euro un pesticīdi joprojām tiek plaši izmantoti jaunattīstības valstīs, pat ja to tirgos vērojama stagnācija vai sašaurināšanās⁽⁸⁾. No otras puses, lauksaimniecības un pārtikas tirgus globalizācija liek pievērt aizvien lielāku uzmanību *Codex Alimentarius* atbilstošo ražošanas un veselības standartu ievērošanai, lai izvairītos no *Gresham* likuma⁽⁹⁾ ietekmes uz šiem tirgiem.

4.3 Tomēr dažādās pasaules daļās milzīgs pesticīdu daudzums tiek izšķiests vai lietots bez vajadzības, un liels cilvēku skaists cieš no saindēšanās, jo lauksaimnieki, operatori un vietējās iestādes nepazīst un nav informētas par jauniem tehnoloģiskiem pielietojumiem, un iekārtas, kuras izmanto pesticīdu pielietošanai, bieži vien ir novecojušas, vai tās netiek atbilstoši uzturētas. Turklāt bīstamas vielas, kas ES jau ir aizliegtas, joprojām izmanto jaunattīstības valstīs⁽¹⁰⁾.

4.4 Komiteja uzskata, ka īpaši lietderīgi ir ieviest valstu rīcības plānus ar kvantitatīviem mērķiem un īstenošanas grafikiem, lai noteiktu piemērotus pasākumus riska samazināšanai valsts, reģionālajā un vietējā mērogā, ņemot vērā trīs ilgtspējas dimensijas, proti, ekonomisko ietekmi, sociālo ietekmi un ietekmi uz vidi.

4.5 Lauksaimnieciskās produkcijas aizsardzības līdzekļu sociāli atbildīga izmantošana ir svarīga, lai sasniegtu arvien progresīvākus sociālos mērķus, rīkojoties, no vienas puses, tā, ka lauksaimnieki paši uzņemas atbildību pārtikas aprītē, ražojot patērētājiem augstas kvalitātes produkciju, un, no otras puses, Lisabonas stratēģijas ietvaros nodrošinot atbilstošus lauksaimnieciskās konkurētspējas līmeņus gan iekšējā, gan pasaules tirgū.

4.6 Ilgtspējas ekonomiskā dimensija nodrošina, ka vielas tiek izmantotas tikai vajadzīgajā daudzumā, lai dažādas slimības atrastos zem bīstamības sliekšņa, tādējādi uzlabojot kultūraugu ražas apjomu un lauksaimniecības produktu pieejamību, kā arī lauksaimnieciskās pārvaldības saimnieciskumu.

⁽⁸⁾ Rezolūcija Nr. 1/123 — FAO Padome 11/2002. (www.fao.org)

⁽⁹⁾ http://en.wikipedia.org/wiki/Gresham's_Law.

⁽¹⁰⁾ Piemēram, kaut arī lindāns ES tirgū ir aizliegts, to vēl izmanto jaunattīstības valstīs.

⁽⁶⁾ Skat. SEC(2006) 914.

⁽⁷⁾ Atzinums CESE 68/2003, OV C 85, 08.04.2003., 112.–118. lpp.

4.7 Ekoloģiskajā aspektā jāizvairās no riskiem, kas izriet no pārmērīgas gadījuma rakstura ķīmisko vielu klātbūtnes ūdenī, augsnē, gaisā un pārstrādātajos lauksaimniecības un pārtikas produktos. Šīm vielām ir negatīva ietekme uz cilvēku, floru un faunu, uz vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību vispār. No otras puses, ir jāņem vērā, ka ir jānovērš augu slimību izplatīšanās un vairošanās.

4.8 Lai neradītu iekšējā tirgus konkurences kropļojumus, ieviešot valstu rīcības plānus, ir svarīgi, lai pasākumi, kas tiks pieņemti, balstītos uz visā ES kopīgām direktīvām un kritērijiem.

4.9 Izglītība, apmācība un informācija ir galvenie elementi racionālai un ilgtspējīgai lauksaimnieciskās produkcijas aizsardzības sistēmu izmantošanai, kā arī obligāts priekšnosacījums, lai nodrošinātu lauksaimniecības paraugprakses un izvairītos no iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi. Tas jo sevišķi attiecas uz integrētu visu ieinteresēto nozaru apmācību, tajā skaitā publiskajām iestādēm un struktūrām, kā arī neprofesionālajiem lietotājiem.

4.10 Dalībvalstis ir ieviešas atšķirīgas apmācības sistēmas, kas balstās uz valstu tiesību aktu mehānismiem un noteikumiem un kuras pārvalda labi pārbaudītas struktūras. Komiteja uzskata, ka līdz ar to ir nepieciešama elastīga Kopienas mēroga atsaucē, pateicoties kurai būtu iespējama integrācija ar dažādu lietotāju grupu prasībām, arī uz didaktiskiem un saturiskiem pamatiem, par kuriem Eiropas mērogā⁽¹¹⁾ būtu vienojušās ieinteresētās puses un kuri būtu apspriesti vietējā mērogā nozares dialoga un sociālo partneru attiecību ietvaros.

4.11 To pašu var teikt par informatīvajām un izpratni veicinošām kampaņām, kurām jābūt objektīvām un neitrālām attiecībā uz iespējamo kultūraugu aizsardzības paņēmieni priekšrocībām un kaitīgās ietekmes riskiem. Atsevišķās dalībvalstīs šīs kampaņas varētu finansēt ar ražas aizsardzības līdzekļu nodevas starpniecību. Šādā veidā iegūtos līdzekļus varētu izmantot lietotāju, īpaši neprofesionālo, informēšanai, izmantojot dažādus paņēmienus, bet jo sevišķi ar vienkāršu un atjaunotu tehnisko rokasgrāmatu palīdzību internetā.

4.12 Komiteja uzskata, ka dalībvalstīm ir svarīgi ieviest pesticīdu izmantošanas iekārtu tehniskās pārbaudes un regulāras uzturēšanas sistēmas, pamatojoties uz kopīgiem un saskaņotiem standartiem saskaņā ar pamatprasībām.

4.13 Attiecībā uz piesardzības pasākumu ieviešanu īpaši paaugstināta riska jomās, kā, piemēram, ūdeņu aizsardzība⁽¹²⁾,

⁽¹¹⁾ Skat. ECPA (*The European Crop Protection Association*, Eiropas Augu aizsardzības asociācija) "*Training resource for trainers on ICM*" un "*Guidelines on the Sustainable use Crop protection products*".

⁽¹²⁾ Skat. paraugprakses, kas ieviestas saskaņā ar Direktīvu 91/414/EEK.

kurai jābūt saskaņā ar šīs jomas pamatdirektīvu, un nozares, ko nosaka *Natura 2000*, ir jāņem vērā vietējos apstākļus un dažādus kultūraugu veidus, kā, piemēram, rīsu audzēšanu.

4.13.1 EESK uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt paraugpraksi ieviešanu, lai mazinātu riskus, līdzsvarotā un pārdomātā veidā nosakot kopīgas normas un minimālos parametrus, tomēr atstājot dalībvalstu kompetencē pasākumu izvēli un to stingru uzraudzību, neieviešot vispārēju aizliegumu, kurš, pēc Komitejas domām, ir pārmērīgi stingrs pasākums.

4.14 Attiecībā uz prasību ievērot stingrus ierobežojumus izsmidzināšanai no gaisa EESK uzskata, ka ir uzmanīgi jāizvērtē fakts, ka pastāv ģeogrāfiskas teritorijas un apstākļi, kur šo paņēmieni nevar aizvietot ar kādu citu, un ka varbūt ir lietderīgi piešķirt ļoti ierobežotas šīs darbības atļaujas tā, lai nodrošinātu maksimālu drošības un operatoru profesionālo zināšanu līmeni, lai izvairītos no negatīvās ietekmes uz cilvēka veselību un vidi. Dalībvalstīm un dažāda līmeņa kompetentajām varas iestādēm būtu jāveic regulārs drošības līmeņu un profesionālo zināšanu uzraudzības darbs saskaņā ar vienotām riska novērtēšanas procedūrām.

4.15 Kopējās lauksaimniecības politikas ietvaros⁽¹³⁾ arvien vairāk tiek atbalstīta integrētu kultūraugu apsaimniekošanas paņēmieni izstrāde (*Integrated Crop Management — ICM*)⁽¹⁴⁾, kur vajadzētu pakāpeniski un saskaņoti iekļaut jaunus integrētas kaitēkļu apkarošanas metodes (*Integrated Pest Management — IPM*). Komiteja atbalsta ICM paņēmienus, kas ir viens no pamatnosacījumiem, lai sasniegtu ilgtspējīgas lauksaimniecības sistēmas.

4.16 No otras puses, ir ļoti grūti nodalīt dažādus kultūraugu aizsardzības paņēmienus no virknes citu lauksaimniecisko paņēmieni (seka u.c.). Ja līdz 2014. gadam dalībvalstīm ir obligāti jāizstrādā vispārējie IPM standarti, tad Komiteja uzskata, ka tam jānotiek, veicinot lietotāju plašu līdzdalību, pilnībā ņemot vērā ICM vispārējos paņēmienus, kā arī tehnikas un tehnoloģiskās izpētes progresu nozarē, kuru jāatbalsta un jānostiprina Kopienas P&A 7. pamatprogrammas darba plānos.

4.17 Komiteja uzskata, ka ir svarīgi atbilstošu vietu atvēlēt lauksaimniecības un augu aizsardzības pētniecībai par jaunu, modernu tehnoloģiju nekaitīguma līmeni, kā arī par ķīmisko vielu un ķīmisko vielu maisījumu izmantošanas riska mazināšanu Septītās pamatprogrammas PTA (2007–2013) darba plānu un konkursu ietvaros.

⁽¹³⁾ Skat. CEAS "*Report on CM Systems in the EU carried out for DG Environment*" un "*Codex on Integrated Farming*" Initiative on Sustainable development in Agriculture (EISA). Šis kodekss tika atzīts CEAS ziņojumā.

⁽¹⁴⁾ "*Report on CM Systems in the EU*", Eiropas Komisija, 2003. gada maijs. PAN Europe (*Pesticides Action Network Europe*, Eiropas pesticīdu izmantošanas tīkls) un EEB (*European Environmental Bureau*, Eiropas Vides aizsardzības birojs) komentāri.

4.18 Pašiniciatīvas atzinumā “KLP nākotne”⁽¹⁵⁾ EESK ir norādījis dažādas iespējas, lai lauksaimniecības politikā labāk integrētu vides aspektus. Tā atgādina, ka tā saucamais lauksaimniecības politikas “otrais pīlārs” paredz, ka jaunajā struktūrfondu plānošanas periodā no 2007. līdz 2013. gadam un valsts un reģionālajos lauku attīstības plānos dalībvalstis veicinātu kompensāciju mehānismus lauksaimniekiem, kuriem izdodas samazināt ar ķīmisko pesticīdu izmantošanu saistītos riskus⁽¹⁶⁾.

4.19 IPC paņēmieni definīcijai jābūt saskaņā ar jaunajām normām attiecībā uz kultūraugu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, bet IPM paņēmieni standartiem vajadzēs ņemt vērā dažādus dabas un klimatiskos apstākļus, kādi ir ES.

4.20 Ar lauksaimnieciskās produkcijas aizsardzības līdzekļiem jārikojas un tie jāuzglabā tā, lai novērstu jebkādu iespējamo risku veselībai un videi. Komiteja uzskata, ka papildus jau piedāvātajam Kopienas līmenī vajadzētu noteikt minimālus uzglabāšanas standartus vairumtirgotājiem, mazumtirgotājiem un lauksaimniekiem⁽¹⁷⁾.

4.21 Attiecībā uz saskaņotu indikatoru sistēmu datu par pesticīdu laišanu tirgū un izmantošanu vākšanai un obligātai

izziņošanai Komiteja pilnībā piekrīt, ka ir jābūt pieejamiem statistikas datiem un ka tie obligāti regulāri jāvēc, pamatojoties uz Eiropas līmenī saskaņotiem riska un izmantošanas indikatoriem.

4.22 Komiteja uzsver datu saskaņotības nozīmi, kas jāpieprasa visām ieinteresētajām pusēm, un nepieciešamību izvairīties no jebkādas dublēšanas un no nevajadzīga sloga gan no birokrātiskā, gan no tehniskās sarežģītības viedokļa.

4.23 Indikatoriem vajadzētu balstīties uz riska pakāpi, nevis uz izmantoto produktu vai to atlieku apjomu, uz ietekmi uz veselību, arī ar WHO/OMS analīžu starpniecību, un attiekties arī uz slimību un patogēno parādību, kas skar produkciju, izplatības līmeņiem.

4.24 Komiteja uzskata, ka ir lietderīgi paredzēt atbilstošu vietu starptautiskās sadarbības aspektiem gan ar tādām organizācijām kā FAO⁽¹⁸⁾ (Pārtikas un lauksaimniecības organizācija) vai ESAO⁽¹⁹⁾, gan ar kaimiņu reģioniem, īpaši ar Vidusjūras reģiona valstīm, Balkāniem un kaimiņvalstīm.

Briselē, 2007. gada 14. martā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁵⁾ OV C 125, 27.05.2002., 87.-99. lpp.

⁽¹⁶⁾ DO C 85, 8.4.2003., 112.-118. lpp.

⁽¹⁷⁾ Skat. arī “Guidelines for Packaging and Storage of Pesticides” (FAO, 1985). Pašlaik Kopienas likumdošanā par ķīmisko vielu saglabāšanu ir paredzēti standarti tikai lieliem apjomiem, bet nav noteikumu par atsevišķu operatoru rīcībā esošiem pesticīdiem ierobežotā daudzumā, kā tam vajadzētu būt.

⁽¹⁸⁾ Sevišķi attiecībā uz “International code of conduct on the distribution and use of pesticides” (2002. gada novembris) uzraudzību, piemērošanu un papildināšanu.

⁽¹⁹⁾ Īpaši attiecībā uz indikatoru izstrādi.